ECLI:LV:AT:2021:0414.A420332617.19.L
Lieta Nr. A4203332617, SKA-440/2021
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2021.gada 14.aprīlī

[1] Senātā saņemta pieteicējas SIA „Ēdoles druvas" kasācijas sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2020.gada 20.februāra spriedumu, ar kuru noraidīts pieteicējas pieteikums par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu par pienākuma uzlikšanu izmaksāt atbalsta tiešos maksājumus par deklarētajām platībām.

[2] Administratīvā apgabaltiesa noraidīja pieteicējas pieteikumu, atzīstot par pamatotu Lauku atbalsta dienesta secinājumu, ka atsevišķas pieteicējas deklarētās platības nav atbalsttiesīgas. Pieteicēja nav nopļāvusi vai noganījusi vairāk nekā 50 procentu apmērā lauku Nr. 31. Savukārt lauki Nr. 32 un Nr. 45 ir daļēji apsaimniekoti, jo var nodalīt lauka daļu, kurā ir izpildītas apsaimniekošanas prasības. Apgabaltiesa atzina par pamatotu arī dienesta konstatēto, ka pieteicēja nav ievērojusi meliorācijas sistēmas uzturēšanas prasības, kā rezultātā pieteicējai samazināts atbalsts 3 % apmērā.

[3] Kasācijas sūdzībā pieteicēja norāda, ka apgabaltiesa ir pieļāvusi Administratīvā procesa likuma 152.panta otrās daļas un 154.panta pirmās daļas pārkāpumu. Fotogrāfijās, ko tiesa izmantoja kā pierādījumu, var redzēt tikai daļu no strīdus zemes platībām. Tiesa nav pamatojusi, kādēļ fotogrāfijās redzamā informācija apliecina to, ka apsaimniekošanas prasības nav ievērotas.

Senatoru kolēģija konstatē, ka tiesa nav izdarījusi secinājumus, pārbaudot vienīgi fotogrāfijas, bet ir vērtējusi lietā tās kopsakarībā ar pārbaudes protokolu, amatpersonu liecībām, pieteicējas darbinieces liecību, pieteicējas paskaidrojumiem un citiem lietā esošajiem pierādījumiem.

Apgabaltiesa, pievienojoties arī pirmās instances tiesas sniegtajai argumentācijai, ir norādījusi, ka no lietā esošajām fotogrāfijām var konstatēt, ka laukā Nr. 31 ir gara pāraugusi zāle. Tiesa arī salīdzināja strīdus lauka fotogrāfijas ar apsaimniekotu lauku fotogrāfijām, norādot, ka atšķirības ir acīmredzamas. Līdz ar to tiesa ir pamatojusi to, kādēļ tā ir secinājusi, ka fotogrāfijas rada vizuālu priekšstatu par to, ka lauki (vai to daļas) nav nopļauti vai noganīti 2016.gadā. Senatoru kolēģija nesaskata, ka apgabaltiesas veiktais pierādījumu vērtējums ir acīmredzami nepamatots. Tas, ka pieteicēja nepiekrīt tiesas secinājumiem, nav pamats kasācijas tiesvedības ierosināšanai.

[4] Kasācijas sūdzībā pieteicēja arī norāda, ka fotogrāfijas ir nepilnīgs pierādījums arī tādēļ, ka tās neļauj pietiekami precīzi noteikt lauka daļu, kurā nav veikta apsaimniekošana. Pieteicēja kasācijas sūdzībā norāda, ka laukā Nr. 31 bija ganītas govis, kā arī norāda, ka tiesa nav ņēmusi vērā pieteicējas darbinieces liecības, kura apliecināja lauka izmantošanu ganībām.

Kasācijas sūdzības arguments nav pamatots.

Saistībā ar lauku Nr. 31 apgabaltiesa ir atzinusi, ka iestādei nebija jānodala neapsaimniekotā lauka daļa no apsaimniekotās daļas, jo lauks visā platībā nebija pietiekami noganīts vai nopļauts. Apgabaltiesa nav apšaubījusi to, ka lauks ir izmantots kā ganības, bet vērtējusi to, vai lauks ir noganīts tā, lai būtu atzīstams, ka ir izpildītas Ministru kabineta 2015.gada 10.marta noteikumu Nr. 126 „Tiešo maksājumu piešķiršanas kārtība lauksaimniekiem" 66.punkta prasības.

Senatoru kolēģijai nerodas šaubas, ka minēto noteikumu 66.punkts nav piemērojams formāli, bet ir jānovērtē, vai ir sasniegti mērķi, kas ir saistīti ar atbalsta izmaksu. Tas vien, ka lauks ir izmantots kā ganības, nav pietiekami, lai varētu konstatēt, ka lauks ir uzturēts ganīšanai piemērotā stāvoklī turpmākai lietošanai. Ja pēc ganīšanas laukā paliek ievērojams daudzums neskartu zāļu, krūmu atvašu, tad lauks ir jānopļauj. Ja tas netiek darīts, laukā veidojas kūla un aug krūmi, un ganības zaudē lauksaimniecībai nepieciešamo kvalitāti. Ja pļavas nav pietiekami apsaimniekotas, tās pamazām aizaug.

Lauka apsaimniekošanas kvalitāte ir novērtējama, pārbaudot pierādījumus. Arī konkrētajā gadījumā kasācijas sūdzības argumentācija kopumā pārliecinoši norāda, ka strīds ir par to, vai konkrētais lauks bija pienācīgi noganīts vai nopļauts līdz 2016.gada 15.septembrim. Senatoru kolēģija vērš uzmanību, ka kasācijas instances tiesas kompetencē neietilpst pierādījumu pārvērtēšana.

[5] Nav pamatots kasācijas sūdzības arguments, ka tiesa ir izmantojusi fotogrāfijas, lai noteiktu lauka daļu, kas ir atbalsta tiesīga.

Senatoru kolēģija konstatē, ka tiesa nav izmantojusi fotogrāfijās vizuāli redzamo informāciju, lai noteiktu precīzu lielumu lauka Nr. 32 un Nr. 45 daļai, kura netiek apsaimniekota. Tiesa ir norādījusi, ka strīdus lauku atbalsttiesīgās daļas tika uzmērītas ar globālās pozicionēšanas sistēmas *Trimble Geo* mērinstrumentiem. Senatoru kolēģija arī konstatē, ka 2018.gada 9.oktobra tiesas sēdē dienesta pārstāvis demonstrēja tiesai un pieteicējas pārstāvjiem mērījumu apstrādes programmu. Pēc šo pierādījumu pārbaudes tiesa secināja, ka pierādījumi ir izmantojami, lai noteiktu lauku neapstrādāto daļu. Līdz ar to apgabaltiesa ir pamatojusi savus apsvērumus par lauku Nr. 32 un Nr. 45 apsaimniekoto daļu noteikšanas pareizību.

[6] Nav pamatots kasācijas sūdzības arguments, ka tiesa, analizējot lietās esošās fotogrāfijas, ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 250.panta otro daļu, kas paredz, ka tiesa ņem vērā tikai to pamatojumu, ko iestāde ir iekļāvusi administratīvajā aktā.

Senatoru kolēģija konstatē, ka administratīvā akta pamatojums ir tas, ka pieteicēja nav apsaimniekojusi laukus vai tā daļas. Savukārt fotogrāfijas nav pamatojums, bet pierādījumi. Turklāt iestāde noslēdzošajā lēmumā ir norādījusi pierādījumus un to, kādēļ tie ļauj secināt, ka 2016.gadā pieteicēja nav noganījusi vai nopļāvusi strīdus lauku (vai to daļu). Piemēram, iestāde norāda, ka augu pļaušana, kas tiek veikta pēc tam, kad augi jau ir sasnieguši ziedēšanas fāzi, noved pie tā, ka pēc to pļaušanas vai noganīšanas ataug vairs tikai attāls. Izvērtējot fotogrāfijās redzamo, iestāde konstatēja, ka laukā Nr. 31 ir kūlas slānis un vietām redzamas krūmu atvases. Apgabaltiesa savukārt ir pārbaudījusi iestādes lēmumā sniegto pamatojumu un pierādījumus. Līdz ar to apgabaltiesa ir ievērojusi Administratīvā procesa likuma 250.panta otro daļu.

[7] Nav pamatots kasācijas sūdzības arguments, ka apgabaltiesa nav norādījusi tiesību normu, kas nosaka pieteicējas pienākumu uzturēt meliorācijas sistēmas.

Senatoru kolēģija konstatē, ka apgabaltiesa, pievienojoties pirmās instances tiesas spriedumam, ir norādījusi, ka Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 17.decembra regulas (ES) Nr. 1306/2013 par lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu 94.pants paredz dalībvalstīm nodrošināt to, lai visās lauksaimniecības platībās, tostarp zemē, ko vairs neizmanto ražošanai, tiktu uzturēti labi lauksaimniecības un vides apstākļi. Viena no prasībām, kas izriet no regulas Nr. 1306/2013 94.panta, ir ietverta noteikumu Nr. 126 76.5.apakšpunktā, paredzot, ka lauksaimnieks lauksaimniecības zemē kopj esošo meliorācijas sistēmu, nodrošinot tās darbību, saglabāšanu un zemes mitruma regulēšanu. Tiesa spriedumā ir analizējusi faktiskos apstākļus un pierādījumus, kas apstiprina dienesta konstatēto, ka pieteicēja nav uzturējusi meliorācijas sistēmas pienācīgā stāvoklī.

[8] Nav pamatots kasācijas sūdzības arguments, ka dienests nav ievērojusi procesuālo kārtību pierādījumu iegūšanai, jo nav informējis pieteicēju par pārbaudes turpināšanu 2017.gada 27.februārī. Apgabaltiesa pamatoti norādīja, ka no regulas Nr. 809/2014 25.panta 1.punkta izriet, ka dienestam ir tiesības veikt pārbaudes uz vietas gan ar, gan bez iepriekšēja brīdinājuma.

[9] Kasācijas sūdzībā tiek pieminēts arī tas, ka apgabaltiesa ir pārkāpusi dubultās sodīšanas aizlieguma principu. Senatoru kolēģija konstatē, ka apgabaltiesa, pievienojoties pirmās instances tiesas spriedumam, ir atzinusi, ka nav spēkā esoša iestādes lēmuma, kas noteiktu sodu pieteicējai par šajā lietā vērtētajiem apstākļiem. Kasācijas sūdzībā nav iekļauti argumenti, kas norādītu, ka tiesas secinājumi nav pamatoti.

[10] Ņemot vērā minēto, senatoru kolēģija atzīst, ka kasācijas sūdzības argumenti nerada šaubas par apgabaltiesas sprieduma tiesiskumu. Lietā nav arī risināmi sarežģīti tiesību jautājumi, kuru dēļ kasācijas tiesvedībai būtu nozīme judikatūras veidošanā. Ievērojot minēto, kasācijas tiesvedības ierosināšana ir atsakāma.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.[1]panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

Atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar SIA „Ēdoles druvas" kasācijas sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2020.gada 20.februāra spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senators V. Poķis Senatore J. Briede Senatore V. Krūmiņa